

Regie der Gebouwen
Studiedienst Architectuur &
Engineering
Dienst "Restauratie"
Gulden Vlieslaan, 87
4de verdieping – bus 2
1060 Brussel

U/ref. : 11670/RE2006/451 complex 230046

O/ref. : BXL-3.21/s396

Bijlage : /

Brussel,

31-08-2006

Geachte,

Betreft : BRUSSEL. Congresplein. Congreskolom. Restauratie- en omgevingswerken.
Dossier behandeld door Dhr. Thomas Goeminne voor de Regie der Gebouwen

In antwoord op uw brief van 31 juli met bovengenoemde referentie, ontvangen op 7 augustus 2006, hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 23 augustus 2006 over hoger vermelde werken gunstig advies heeft uitgebracht onder voorbehoud van bepaalde punten.

De KCML verheugt zich over het gunstige gevolg dat aan haar eerdere bemerkingen wordt gegeven (ref. GM/ah/BXL-3.21/s379 van 17 november 2005 en PV 11670/RE2006/55 complex 230046 vergadering van 20 januari 2006) over de heraanleg van de openbare ruimte van het op de vrijwaringlijst ingeschreven Congresplein.

De vervanging van de bestaande verharding

De Commissie keurt het nieuw voorstel goed om niet-gestabiliseerde dolomiet (met zo weinig mogelijk cement) te gebruiken, alsook de voorgestelde bescherming van het wortelgestel (geen grind als grondlaag en de wortels afgeschermd met geotextiel). Dit vervangt het vroeger voorstel een gecompacteerd en okerkleurige verharding te gebruiken die volgens de KCML het wortelgestel in gevaar zou gebracht hebben.

Restauratie van de hardstenen balustrade

Door het verzakken van de funderingen en het roesten van de verankeringen, alsook omwille van slecht uitgevoerde herstellingen in het verleden of gewoon door slijtage, verkeren heel wat elementen van de hardstenen balustrade in slechte staat. De voorgestelde restauratie behelst dan ook het demonteren en hermonteren van de balustrade met behoud van de belangrijkste onderdelen.

De leuning en de sokkels aan weerszijden van de monumentale trap vertonen evenwel een karakteristiek schadepatroon. De balustrade vertoont een verzakking van ongeveer 20 cm t.o.v. de sokkel bovenaan de trapleuning waardoor het vroegere aanhechtingspunt zichtbaar geworden is.

De KCML aanvaardt de voorgestelde vervanging van de sokkel zodat die opnieuw aansluit bij de linker balustrade. Daarbij is ook de demontering en het herplaatsen van de lantaarn voorzien.

Betreffende de restauratie van de balustrade zelf, vraagt de Commissie dat men geen elementen zou vervangen zonder toestemming van de D.M.L. aan wie men eveneens een voorbereidende reinigingsproef moet voorleggen. De samenstelling van het voegwerk moet in het lastenboek gepreciseerd worden. Tenslotte vraagt de Commissie de blauwe hardsteen niet te behandelen met een antigraffiti product. Een dergelijke behandeling geeft een erg onesthetisch resultaat wanneer ze op

blauwe hardsteen wordt toegepast. Bovendien kan men *in situ* vaststellen dat het probleem op deze site niet acuut is.

Lantaarn

De eerdere toepassing van een niet-conforme verflaag op het metaal heeft voor een verkleuring gezorgd van een van de bronzen lantaarns, en in het beeldhouwwerk n.o.v. J.J. Jacquet zijn ook scheuren zichtbaar die voor corrosie zorgen.

De Commissie aanvaardt het nieuw voorstel om de scheur ter plaatse te dichten met behulp van zuiver nikkel elektroden (aangeraden door een gespecialiseerde restaurateur), en dit ter vervanging van de vorige optie om een masticopvulling te gebruiken.

De KCML vraagt tevens om bij deze gelegenheid alle figuratieve lantaarns aan een controle te onderwerpen.

Grondwettekst

De huidige aanvraag handhaaft het vorig voorstel om de vertaling van de Grondwet uit 1831 gegraveerd op bronzen platen te bevestigen op de sokkels aan de voet van de trap. De KCML meent echter dat aan de historische realiteit en authenticiteit van het monument niet mag worden getornd. Zij keurt dus het huidig voorstel om deze interventie in de huidige fase niet te realiseren goed.

Als conclusie aanvaardt de Commissie dus de voorgestelde opties voor de revalorisering van het plein. Zij vraagt een gedetailleerde aanvraag voor eengemaakte vergunning in te dienen bij de Directie Stedenbouw van het Brussels Gewest.

Zij herinnert eraan dat het dossier moet samengesteld worden overeenkomstig artikel 38 en 38bis van het Regeringsbesluit van 17/01/2002 en volgens de aanwijzingen van het besluit van 11/04/2003 (zie Directie Monumenten en Landschappen). Overeenkomstig de gangbare methodes inzake restauratie moet het volgende elementen omvatten:

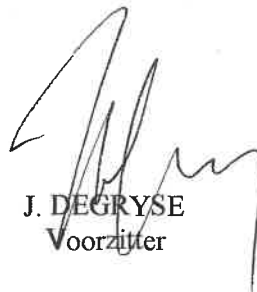
- een precieze opmeting van de bestaande toestand op voldoende schaal (ook van de bouwonderdelen als schrijnwerk, gebinte, enz.),
- een weergave op plan van de vastgestelde pathologiën,
- een diagnostiek op basis van bovengenoemde vaststellingen,
- de voorgestelde behandeling met bijbehorende detailtekeningen.

Men moet de interventies op plan lokaliseren en kwantificeren, de restauratietechnieken beschrijven en de gebruikte materialen toelichten met technische fiches. De Commissie wijst er tenslotte op dat het tijdens de werken onontbeerlijk is te beschikken over tegenstelbare documenten, met het oog op de controle door de overheid en door de architect t.o.v. de aannemer. Over het algemeen vraagt de Commissie dus dat de detailplannen zouden worden opgesteld door de architect en niet door de aannemers (zie ook de brochure uitgegeven door de KCML – www.KCML.be of gratis verkrijgbaar bij de Commissie).

Met de meeste hoogachting,

A. VAN LOO
Secretaris

J. DEGRYSE
Voorzitter

kopie : B.R.O.H. - D.M.L. / B.R.O.H. - D.S.